№ 189 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 28 1901 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍԻ 28 № 189

ՔՍԱՆԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվան 6 րուբ.
Առանձին համարները 5 կոպէկով.
Թիֆլիսում գրվում են միմիայն խմբագրատան մէջ.
Մեր հասցէն. Тифлисъ, Редакція «Мшакъ».
Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak».
Տելեֆօն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի եւ տօն օրերից).
Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.
Յայտարարութիւնների համար վճարվում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկ.
Տելեֆօն № 253.

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Անմիջական յարաբերութիւն.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Նամակ Ալէքսանդրոպոլից. Նամակ Ղազախի գաւառից. Նամակ Դարաչիչագից. Նամակ Խմբագրութեան. Նամակ Խմբագրութեան. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Բագուի ներկայ վիճակը.

ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այն օրից, երբ երկաթուղիները կապեցին առեւտրական կենտրոնները գաւառական խուլ անկիւնների հետ, նկատված է, որ գաւառական առեւտրականները իրանք սկսել են անմիջական կապեր հաստատել գործարանների և մեծ առեւտրական տների հետ և խուսափում են այն միջնորդներից, որոնց միջոցով առաջ կատարվում էր ապրանք ստանալը։ Նիժնի-Նովգորոդի տօնավաճառում տարէց տարի աւելանում է մանր վաճառականների Թիւը շատ զգալի կերպով։ Գործարանատէրերը շատ գոհ են այդ փոփոխութիւնից, որովհետեւ նրանք անմիջական յարաբերութիւն են ստեղծում այն խանութների հետ, որտեղից ապրանքները անցնում են սպառող ազգաբնակութեան ձեռքը։

Առաջ, երբ գաւառական առեւտրականի և գործարանատիրոջ մէջ կանգնած էր [illegible]

[illegible]

Փոքր ցոյց է տալիս, որ այժմ երբ բազմացել է այն մարդկանց Թիւը, որոնց հետ պէտք է գործ ունենալ գործարանատէրը, ոչ Թէ ծանրութիւն չէ գործարանատէրերի համար, այլ ընդհակառակը աւելի դիւրութիւն է և Թեթեւութիւն։

Գաւառական առեւտրականները դուրս եկան աւելի բարեխիղճ, աւելի ճշգապահ, աւելի ազնիւ վճարումների ժամանակ, քան խոշոր միջնորդները, որոնք իրանց գործառնութիւնների մեծագոյն մասը կատարում են առանց փողի, հիմնված կրեդիտի վրա և այն դիրքի, որ նրանք բռնել էին գործարանատէրերի և գաւառական առեւտրականների վերաբերութեամբ, պահելով նրանց մշտապէս իրանց սպառնալիքների ծանրութեան տակ։

Անկասկած՝ այդ փոփոխութեան հետ կապված են և մի շարք գոհեր։ Մի քանի ձեռնարկութիւններ կը քանդվեն և առեւտրական տներ կը փակվեն, բայց այնուհետև կը հաստատվի աւելի բնական և աւելի լաւ յարաբերութիւն արդիւնաբերողի և սպառողի մէջ, քան տեղի ունէր առաջ։ Իսկ ժամանակով սպառողը աւելի եւս առաջ կը գնայ և կը սկսի բանալ սպառողական ընկերակցութիւններ, որպէսզի ընդունակ լինի աւելի եւս ձեռնտու եղանակով մԹերքներ ստանալ արդիւնաբերողներից։

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐՈՊՈԼԻՑ

Օգոստոսի 25-ին

Երեքշաբթի, օգոստոսի 28-ին, տեղիս քաղաքային ժողովարանի ամառային դահլիճում, մի խումբ երիտասարդների ձեռնարկութեամբ կայանալու է գրական-երաժշտական երեկոյԹ ի պատիւ Վենետիկի Մխիթարեան միաբանութեան 200 ամեայ տարեդարձի։ Չէ խնայված ոչ մի ծախս եւ աշխատութիւն ըստ կարելոյն պատշաճաւոր կերպով տօնելու այդ հանդիսաւոր օրը։

Գրական բաժինը կազմված է երկու մասերից։ Հանդէսը կը բացվի Պէշիկթաշլեանի «Ի բիւր ձայնից» երգով։ Պ. Մոճոռեանց կարդալու է Մխիթարեան միաբանութեան անմահ հիմնադրի համառօտ կենսագրութիւնն ու միաբանութեան երկու հարիւրամեայ գործունէութիւնը։ Մի քանի երիտասարդներին յանձնված է կարդալ ոտանաւորներ բացառապէս Վենետիկեան հայրերի հեղինակութիւններից։ Մի խումբ օրիորդներ երգելու են «Աւարայրի բլուրը»։ Պիանոյի վրա նուագելու է երաժիշտ Ն. Տիգրանեանը։

Հետաքրքիր եւ առանձին ուշադրութեան արժանի է հանդէսի գեղարուեստական բաժինը։ Դահլիճը եւ կից սենեակները զարդարված կը լինեն գորգերով, ծաղիկներով եւ դրօշակներով։ Մուտքի մօտ կը լինի յաղԹական կամար։ Ի ցոյց կը դրվեն միաբանութեան հիմնադիր Մխիթար Աբբայի, Արսէն Բագրատունու, Հիւրմուզի, Զարբանալեանի, Ալիշանի եւ ուրիշների ընտիր երկասիրութիւններն ու պատկերները գեղեցիկ շրջանակների մէջ։ Դահլիճում շինված են արձաններ եւ պավիլիօններ Աբբահօր, Ալիշանի եւ Բագրատունու անուններով։ Մի առանձին սենեակում ի ցոյց պիտի դրվեն Մխիթարեանների փառքը կազմող ընտիր գրական երկերը։ ԵրեկոյԹի կառավարիչն է երդուեալ հաւատարմատար պ. Ե. Տէր-Մարտիրոսեան։

Գրական մասից յետոյ լինելու են եւրոպական եւ ասիական պարեր։ ԵրեկոյԹից գոյացած արդիւնքով մտադիր են Մխիթարեանների գրքերից բերել տալ եւ առանձին բաժին կազմել այդ գրքերից քաղաքիս գրադարանում։

Մի ամիս է մեզ մօտ են դերասան Խաժակ եւ Անդրանիկ. ներկայացումներ են տալիս։ Երկուսն էլ բաւական Թոյլ ուժերով վերցնում են խաղալու ծանր, գործեղ պիեսներ։ Մինչեւ այժմ խաղացել են «Ասլան-Բալասի եւ Շիլլէրի» Աւազակներ։ Մտադիր են մի ներկայացում էլ տալու։ Առաջին ներկայացմանը լիքն էր դահլիճը։ Գաւառներ եկող դերասանին յատուկ է, գաւառական քաղաք ոտք դրեց Թէ չէ, շտապում է շատ շուտով ներկայացում կազմակերպել, որպէսզի մի քանի կոպէկ աշխատէ։ Դերասանը եկած օրը, մինչեւ անգամ դեռ ճանապարհորդական շորերը չը փոխած, անմիջապէս սիրողներ է փնտռում, առանց գիտենալու, Թէ սիրողը կատարել է որ եւ է դեր, փոքր ի շատէ շնորհք ունի։ Անմիջապէս դերեր է բաժանում եւ մի երկու կրկնութիւնով միւս օրը ներկայացումը պատրաստ է։ Պատահում է, սիրողներից մէկը հրաժարվում է դերից անհամապատասխան համարելով իր ուժին. դերասանը ամեն միջոց գործ է դնում համոզելու նրան ասելով.—«եղբայր, դու սիրող ես, վատ էլ խաղաս, ոչինչ», էլ չէ մտածում, Թէ հանդիսականները ինչ տանջանքով պիտի լսեն այդ սիրող դերակատարին։ Այս է պատճառը մասամբ, որ մեր ներկայացումներին շատ անգամ դահլիճը դատարկ է մնում եւ դերասանները փող աշխատելու փոխարէն, պարտքով են հեռանում քաղաքից։

М. Սարգսեան

ՆԱՄԱԿ ՂԱԶԱԽԻ ԳԱՒԱՌԻՑ

Կողբ գիւղ, օգոստոսի 16-ին

Երէկ մեր տանուտէրը Ղազախի երկրորդ վիճակի պրիստավից ստացաւ մի հրաման, որով պրիստավը հրամայում էր մեր տանուտէրերին պատրաստ լինել՝ վաղը դիմաւորելու մեր նահանգապետին։ Մեր կողմերում շատ հազիւ է պատահում, որ պ. նահանգապետը շրջէ գիւղից գիւղ եւ ծանօԹանայ մեր գիւղացու նիւԹական դրութեան հետ։

Ինչպէս շատերին յայտնի է, այս տարի Ղազախի գաւառում գիւղացիները զրկված են իրանց տարեկան հացից. շատերը սերմացու անգամ չունեն։ Հացի պակասութեան պատճառը այս անգամ մուկն է։ Մեր մի քանի գիւղերը, որոնք գտնվում են աւելի բարձր՝ անտառներին կից, Թէպէտ հաշւով ունեն վարելահողեր, բայց յարմար վարելահողերը գտնվում են անտառապետի իրաւունքի տակ, այդ պատճառով գիւղացիներից շատերը զրկված են վարելահողից։ Այսպիսի գիւղերից մէկն էլ կարելի է հաշւել Ղազախի Կողբ գիւղը, որը Թէպէտ հարկ է վճարում 1314 դեսեատին վարելահողի համար, բայց դրա կէսն անգամ չունի։ Կողբ գիւղացիներից շատ հողատէրեր ունեն 5—6 դեսեատին, իսկ ամենապակասը ½ դեսեատին։ Ո՞վ պէտք է արդեօք որոշէ եւ յանձնէ վերոյիշեալ 1314 դեսեատին հողը Կողբի գիւղացիներին։

Բաւական չէ հողի եւ հացի պակասութիւնը, սարսափելի տարածված է գողութիւնը մեր գիւղերում, այնպէս որ յունվարի 1-ից մինչեւ այսօր Կողբ գիւղից գողացված է 4828 րուբլու ապրանք։ ԵԹէ մի գիւղից 8 ամսվայ ընԹացքում գողացվել է 4828 րուբլու ապրանք, արդեօք ինչ կը լինի նրա դրութիւնը մի այսպիսի հացապակաս տարի։

Այս բոլորի վրա աւելանում է եւ հետեւեալ հանգամանքը։ Օրէնքով մեր գիւղերում իւրաքանչիւր ծուխ ստանում էր տարեկան 3 սաժէն վառելափայտ եւ երկու գերան իր տանը

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲԱԳՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅ ՎԻՃԱԿԸ

Բագուն մասնաւոր է կորցնում։ Փակվել եւ փակվում են արհեստանոցները, դադար են առել շատ գործարաններ, շատ ձեռնարկների [illegible] կանգ է առել [illegible]։ Գործ չը կայ. փող չը կայ. [illegible]

[illegible]

Անցեալում, յիսուն [illegible] 8—10 ամիս առաջ միայն, Բագուն [illegible]

[illegible]

ուրախ, զուարթ դէմքերը տխրութեան ու հոգեկան տանջանքի քողով վարագուրված՝ այդ իրարանցման մէջ ինչպէս ուրուականներ այս ու այն կողմն են մղվում, փող որոնում... փող՝ մուրհակների դէմ վճարելու համար, փող՝ ընԹացիկ գործերը շարունակելու համար, փող՝ բանւորների, արհեստաւորների ռոճիկները հասցնելու համար։

Սակայն փող չը կայ. փողի սով է. ամենքը գանգատվում, ամենքը այդ են վկայում։ Աւելի խորը ԹափանցելովԴ իրերի իսկական դրութեան մէջ, պարզվում է, որ ոչ միայն փողի իսկական պակասութիւնն է չփոԹ, յուզում առաջացնողը, այլ ստեղծված երկիւղալի այն դրութիւնը, որ փող ունեցողին էլ հարկադրում է չունեցող ձեւանալ, ունեցածը ձեռքից բաց չը Թողնել, այլ եւս շրջանառութեան չը մըացնել։ Այո, խիստ երկիւղալի դրութիւն է ստեղծվել։ Մարդիկ վախենում են. վախենում են փող պարտք տալուց, վախենում են տուածից զրկվելուց։ Եւ այդ միանգամայն հասկանալի է, որովհետեւ սնանկութիւններ են, որ տեղի են ունենում, այն էլ անսպասելի սնանկութիւններ, միլիոններով սնանկութիւններ... այնպէս որ համարեա ամեն մի ֆիրմա կասկածելի է դարձել, ամեն մի առեւտրական, ամեն մի վաճառական երկիւղ է ներշնչում, Թէ մի գուցէ նա էլ սնանկանայ, միլիոնների պարտքեր ցոյց տայ եւ իսկական պարտքերը զկրօի հաւասարեցնէ։

Իրականութիւնը այդ է ապացուցանում։ Երբեկվայ գործակատարը այսօր սնանկանում է եւ միլիոնների պարտք է ցոյց տալիս... ինչու համար է այդ պարտքը գոյացել, ինչ է արել, ստացած փողերը ինչի վրա են ծախսվել, ոչինչ յայտնի չէ. նոյն իսկ հաշուեմատեանները միմեանց չեն համապատասխանում, խնդիրը լուծել չեն կարողանում. յայտնի է միայն այն, որ պարտատէրեր կան։ Կան երկու տեսակ պարտատէրեր, որոնք դժբաղդութիւն են ունեցել հաւատալ, ապառիկ ապրանք բաց Թողնել, մուրհակներով փող տալ. եւ մօտիկ արիւնակից, ցեղակից բարեկամներ, որոնք նոյնպէս սնանկացող բարեկամի մուրհակներն ունեն եւ առաջին պարտատէրերի հետ հանդէս եկած՝ տասնեակ հազարներով փող են պահանջում սնանկացած բարեկամից...

Երիտասարդ կօմերսանտը հարիւր հազարներով պարտք ունի, չէ վճարում։ Չէ վճարում, որովհետեւ ոչինչ չունի. նաւԹահանքերը, տները, բոլոր գոյքը նախօրէն մօր անունով է արել, այդպէս ազատել իրան եւ արտասահման անապարել՝ առաջնորդվելով, երեւի, այն Թէօրիայով, Թէ «փախչելը մի քաջութիւն է»...

Ահա մի ուրիշ սնանկացող, որ քաջութիւն է ունենում ուրիշներից մուրհակներով փող վերցնել եւ սնանկանալուց մի քանի ամիս առաջ միայն տասնեակ հազարներով Թանկագին քարեղէններ բերել տալ ուրիշ տեղից, որ կինը ընտրութիւն անէ՝ աւելի մեծ-մեծ օղեր գցէ, աչք շլացնող մանեակներ կախէ եւ.... գեղեցիկ երեւայ .. աչքի ընկնէ... ուրիշի փողերով, սեփականացրած փողերով. որպիսի սէր, ամուսնական սիրոյ ինչ մեծ գրաւական...

Սնանկութեան հետ կապված «յայտնի» անպատւութիւնը վերացած է, այլ եւս ամօԹի նշոյլ չէ մնացել. նոյն իսկ քաջութիւն, խելօքութիւն է համարվում, երբ մէկը «պղտոր ջրի մէջ ձուկ է որսում», երբ սնանկացողը աջողեցնում է այս կամ այն կերպով իր դրութիւնը ապահովել եւ իր ունեցածից պարտատէրերին մաս չը հանել... Այո, փողի պակասութիւնը պատրուակ դարձնելով՝ շատ բաղդախնդիրներ դէպքից օգուտ են քաղում, չեն վճարում իրանց պարտքը, կեղծ եւ սնանկ են յայտարարում իրանց եւ անպատիժ մնում... ժամանակը այնպէս է, աննկատելի կերպով անցնում է, մաքով ցոյց տալու չէ դառնում։ Եւ շատ հաւանական է, որ մի քանի տարի անցնելուց յետոյ, մոռացվի այդ արատը եւ իրան սնանկի մասնած հերոսը «Թագցրած» փողերով նոր գործեր սկսէ, դարձեալ հասարակութեան մէջ իր տեղը բռնէ, ս ի ր ա լ ի ր ժ պ ի տ ն ե ր ո վ ո ղ ջ ո յ ն ն ե ր ո ւ ղ ղ է եւ ո ղ ջ ո յ ն ն ե ր ը ն դ ո ւ ն է, բարեգործական երեկոյԹներում, պարահանդէսներում իր «օղերաւոր» կնոջ հետ կուռ կուռի գցած «նուիրատուութիւններ» անէ, բարեգործի անուն վաստակէ եւ մինչեւ անգամ «պատուաւոր տեղ գրաւէ»...

Ո՞ւր է հասարակական ինքնաճանաչութիւնը, արդարադատութեան դատավճիռը...

Ն. Դաւթեան

Նորոգելու համար, բայց հիմա մեր գիւղը Թէ-պէտ եւ բաղկացած է 300 տանից, վառելա-փայտը ստանում է 95 ծխի հաշւով եւ ոչ Թէ 300-ի. իսկ Նորոգելու 600 գերանը բոլորովին չէ ստացվում, այնպէս որ շատերը իբրեւ վա-ռելափայտ գործ են ածում իրանց այգիների պտղատու ծառերը եւ ցանկապատի բրերը։ Եթէ անտառի պահապանը տեսնում է անտա-ռում կտրած մի ծառ, նա արձանագրութիւն է կազմում ում վրա էլ ուզում է եւ ուղար-կում է անտառապետին, վերջինս էլ ուղարկե-լով հաշտարար դատաւորին՝ ստանում է ան-մեղ գիւղացուց արձանագրութեան համեմատ տուգանք։ Ահա Թէ ինչ դրութեան մէջ է մեր գիւղացին. նա չունի կարողութիւն նիւթա-կան, ոչ էլ այնքան հասկացողութիւն ունի, որ կարողանայ բողոքել ուր որ հարկն է։

Այժմ լսելով պ. Նահանգապետի գալը դէպի մեր գիւղը, ուրախացաւ, փառք տուեց Աս-տուծուն, որ ինքը վերջապէս կարող է իր ցաւը պատմել Նրան եւ աղաչել օգնութիւն։ Այս պատճառով երէկ մեր գիւղում գիւղական ժողով կազմվեց, որին մասնակցում էր ամ-բողջ գիւղը։ Այս ժողովում որոշվեց դիմել Նա-հանգապետին, մի խնդիր Ներկայացնել Նկա-րագրելով գիւղի վիճակը։ Կազմեցին խնդիրք պ. Նահանգապետին Ներկայացնելու։

Ց.

ՆԱՄԱԿ ԴԱՐԱՉԻՉԱԳԻՑ

Օգոստոսի 15-ին

Թիւրքիայի վերջին կոտորածից փախած հայ գաղթականներից մի քանի տուն էլ Նոր-Բա-յազետի գաւառի [illegible] գիւղումն են ա-պաստան գտել։ Դրանք, ինչպէս ինձ պատմեց Նոյն գիւղում ապրող գիւղացիներից մէկը, [illegible]

[illegible]

Այսպէս ահա, մենք փոխանակ խեղճերին օգնելու, Նրանց վէրքերին դարման տանելու, [illegible]

Վ. Տ.—Ա.

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Թիֆլիս, օգոստոսի 25-ին

«Մշակի» № 180-ի մէջ Ա. ստորագրութեամբ խմբագրութեանդ ուղղած մի Նամակում կար-դացի Կուկիայի Նորաշէն ս. Աստուածածին եկեղեցու լուսարարի մասին ի միջի այլոց եւ հետեւեալը. «Ինձ լաւ յայտնի է, որ հէնց 1898-ից լուսարարը եկեղեցու տիրացուներից մէկն է, որն տարեկան «վայվագլխով» ստա-Նում է 10 րուբլի, Թէ տիրացութեան եւ Թէ լուսարարութեան համար»։

Սրանով պարտք եմ համարում յայտնել, որ վերոյիշեալ Թուականներում լուսարարի պաշ-տօնը վարել եմ ես եւ լոկ այդ պաշտօնի հա-մար էլ ստացել եմ տարեկան 5 րուբլի եւ ոչ Թէ 10-ը։

Կար. Ղազարեանց

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Մեղրի, օգոստոսի 2-ին

Խնդրում եմ տեղ տալ հետեւեալին։ 4—5 տարի է, որ Մեղրի գիւղում գտնվում է մի խելագար կին Ջաւահիր Տէր-Զաքարեանց—Զարչեանց։ Այդ կինը մի ժամանակ հարուստ տան անդամ էր եւ խելացի, տնտես ու աշ-խատասէր կին էր։ 6—7 տարի սրանից առաջ մեռնում է Նրա առաջին ամուսինը. ապա ինք-Նասպանութիւն է գործում մէկ որդին—Աղդա-շում, իսկ միւսը մեռնում է Թոքախտից Թիֆլիսում։ Տեգրները, Տէր-Զաքարեանցները սկսում են տան մէջ հալածել Նրան, ծեծել։ Կինը ստիպված է լինում Թողնել իր սեփական տու-Նը եւ գնալ մարդու։ Մեռնում է շուտով եւ երկրորդ ամուսինը։ Խորթ որդիների կողմից հանդիպում է կրկին հալածանքների։ Հոգե-կան ծանր եւ մաշող ցաւը Նրան հասցնում է վերջապէս խելագարութեան։

Այդ օրվանից այդ Թշուառ կինը շպրտված է գիւղի փողոցները եւ յաճախ կը տեսնէք մերկ, գզգզված շորերով, քաղցած, ոտաբոբիկ, շատ անգամ ծեծված, գիւղի այս եւ այն փողոց-Ներում, շրջակայ գիւղերում, ճանապարհնե-րին։ Ո՞վ ասես Նրան չէ հալածում, ծեծում, սկսած ինտելիգենտ քահանայից մինչեւ գիւղա-կան վերջին գեաղան։ Չը Նայած, որ այդ կի-Նը ունի սեփական հողեր, որի արդիւնքով կարող են ուղարկել մի որ եւ է հիւանդանոց, բայց երկու կողմի բարեկամները հողերը գրա-ւել են եւ ոչ ոք չէ մտածում այդ Թշուառին խնամելու համար։ Այսօր ականատես եղայ հետեւեալ վրդովեցուցիչ դէպքին։

Անցնում էի գիւղի հրապարակով. այդ խե-լագար կինը կանգնած էր գիւղի գործակալ ա-ւագ քահանայ Վահան Տէր-Գրիգորեանցի տան մօտ եւ ինչ որ բան էր ասում անցնող կա-Նանց։ Ցանկարծ տեսնում եմ, Նախկին ճեմա-րանական, իբրան ինտելիգենտ համարող քա-հանայ Տէր-Գրիգորեանցը, դուրս գալով տա-Նից եւ ձեռքին ահագին մահակ բռնած, սկսեց սարսափելի հարուածներ հասցնել խե-լագար կնոջ։ Իմ միջամտութիւնը միայն կա-րողացաւ վերջ դնել տէր-հոր անգութ եւ վայ-րենի վարմունքին։ Քիչ ժամանակից յետոյ ե-կաւ գիւղի տանուտէրը, որը համարում է ի-րան հասկացող մարդ. ես դիմեցի Նրան, բո-ղոքելով այդ անգութ վարմունքի համար, սա-կայն տանուտէրը, պաշտպանելով իր բարե-կամ քահանային, ասաց, որ գժերին պիտի ծեծել։ Իմ բոլոր ջանքերը այդ Թշուառ կնոջը պաշտպանելու համար ապարդիւն։

Եթէ եկեղեցու բեմից խղճի, արդարութեան քարոզիչը ցոյց է տալիս այդպիսի հակամարդ-կային վարմունք, հեշտ է երեւակայել այդ խե-լագար կնոջ դրութիւնը այն անձանց կողմից, որոնց համար խիղճը, զգացմունքը բացակա-յում է։

Ուսանող՝ Ց. Մալումեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մեզ հաղորդում են, որ Երեւանի Թեմական դպրոցի տեսուչ բժ. Տատեան, որին Էջմիա-ծինը առաջարկել էր այսուհետեւ տեսչի օգ-Նական լինել, որովհետեւ տեսուչը հոգեւորա-կան է լինելու, հրաժարվել է այսուհետեւ Թեմական դպրոցում ծառայելուց։ Զարմանալի ընդունակութիւն ունեն հոգեւոր հայրերը Թարմ եւ համակրելի ույժեր փախցնել ազգա-յին հաստատութիւններից։

—

«Рус. Вѣд.» լրագրին հաղորդում են Պե-տերբուրգից. «Թիֆլիսի եւ կովկասեան միւս քաղաքների միջնորդութիւնը՝ Կովկասում մի մասնագիտական բարձրագոյն դպրոց բանալու մասին, համարվում է առ այժմ վաղաժամ։ Ինչ վերաբերում է Կովկասում բարձրագոյն դըպ-րոց հիմնելու Նպատակով ժողոված դրամական միջոցներին, ինչպէս մենք լսեցինք, ուսում-Նարանական իշխանութիւնը առաջարկում է գործադրել Նրան մի տեխնիքական կամ լեռ-Նային արդիւնաբերական միջնակարգ ուսում-Նարան հիմնելու Կովկասում»։

—

Թէյի Թուփը Կովկասում բուսցնելու աջո-ղութիւնը առիթ տուեց երկրագործութեան եւ պետական կալուածների մինիստրութեան փոր-ձել Նոյն բանը եւ սուրճի Թփի վերաբերմամբ։ Լրագիրների ասելով, մինիստրութեան այդ փորձերը աջողութիւն ունեցան. Անդրկասպեան երկրում եւ Անդրկովկասի մի քանի տեղե-րում տնկված սուրճի Թուփերը շատ լաւ ար-դիւնք տուին։

—

Կովկասեան Գիւղատնտեսական եւ արդիւ-Նաբերական ցուցահանդէսի կարգադրիչ մաս-Նաժողովի Նիստում, որ տեղի ունեցաւ օգոս-տոսի 24-ին, որոշվեց, ի միջի այլոց, կազմա-կերպել ցուցահանդէսի համար յատուկ հրդեհա-շէջ խումբ։ Խումբը պէտք է բաղկացած լինի վեց մարդուց եւ իւրաքանչիւրը Նրանցից պէտք է օրական ստանայ մէկ րուբլի։ Հրդեհաշէջ խմբի անդամները պարտաւորվում են գիշեր եւ ցերեկ հերթապահութիւն անել Բագուի Նաւթարդիւնաբերողների պավիլիօնի ամենա-բարձր շինութեան վրա եւ հրդեհի հէնց սկզբում ձեռք առնել ամենաեռանդուն միջոցներ Նրա տարածման դէմ։

—

Պաշտօնապէս Թոյլ է տրված հիմնել «Արա-մազդ» կոչված Նաւթային եւ առեւտրական ընկերութիւն չորս միլիօն դրամագլխով, բաժանված 16,000 բաժնի՝ իւրաքանչիւրը 250 րուբլի արժողութեամբ։ Այդ ընկերութիւնը պէտք է շահագործէ Բագուի Նահանգի Սա-բունչի կոչված հողի № 5c կտորը, մշակէ եւ վաճառէ ստացած արդիւնքները։ Թոյլտւու-Թիւնը շնորհված է պ.պ. Գ. Տէր-Մարգա-րեանցի, Ա. Վաչեանցի, Ա. Կրասիլնիկեանի, Մ. Խունունցեանի, Մ. Խուբլարեանի, Ի. Թա-դէոսեանի, Մ. Շահնազարեանի եւ Ն. Մելիք-Փաշայեանի անունով։

—

Մենք ստացանք Իգդիրից հետեւեալ հեռա-գրի պատճէնը, որ ուղղված է պ. Գաբրիէլ Սունդուկեանցին. «Աշխարհի մի մոռացված անկիւն՝ Իգդիր գիւղը այսօր, Թէեւ ուշ, հանդիսաւոր կերպով տօնում է ձեր անմահ «Պէպօի» երեսնամեայ յոբելեանը։ Արդէն հին-գերորդ անգամն է, որ մեր սրտերը լցվում են Պէպօի անհուն վշտով եւ ատելութեամբ դէպի Զիմզիմօվի գործերը եւ իւրաքանչիւր անգամ մենք խորին շնորհակալութեան զգացմունքով ենք համակվում դէպի այն տաղանդաւոր Թա-տերագրողը, որ կանգնած է մեր աղքատիկ Թատրօնական գործի գլուխ։ Կեցցէ Թատերա-գրողը. Նրա պսակված տաղանդին անվերջ եւ խորին ողջոյններ։ Իգդիրի հասարակութիւն»։

—

Օպերային Ներկայացումները Թիֆլիսի ար-քունական Թատրօնում սկսվելու են սեպտեմ-բերի 10-ին։ Երգիչների եւ երգչուհիների խմբի մէջ լինելու են, ի միջի այլոց, եւ հե-տեւեալ անձինք,—երգչուհիներ՝ Ինսարովա, Տէր-Աստուրովա, Բադինա, Գուշչինա, Պօ-պովա եւ Միխայլովա. երգիչներ՝ Ռօզանով, Բօ-բրենկօ, Էրնստ, Մաքսակով, Կամեօնսկի, Գլադկով, Գերասիմենկօ, Գօրեաինով եւ Սի-բիրեակով։ Երաժշտական խմբի կառավարիչ-Ներ լինելու են՝ Պագանի եւ Բարբինի։

—

Մայրաքաղաքի լրագիրների ասելով՝ կառա-վարչական համապատասխան առեաններում մշակվում է քաղաքային կլուբների համար Նոր կանօնադրութիւն։ Կանօնադրութեան այս Նոր Նախագծով՝ Թղթախաղը սահմանափակվում է կլուբներում եւ ենթարկվում է պաշտօնական կօնտրոլի։

—

Կառավարչական շրջաններում մտադրութիւն կայ կարճ ժամանակից յետոյ վերացնել ատամ-Նաբուժական ուսումնարանների այժմեան տի-պը եւ փոխարինել Նրանց ատամնաբուժական ինստիտուտներով, որոնց մէջ ուսանելի ա-ռարկաների Թէօրիական կուրսը կը լինի ոչ պակաս, քան այն կուրսը, որ անցնում են համալսարանների բժշկական ֆակուլտէտնե-րում։ Հսկողութիւնը ինստիտուտների վրա կառնվի բժշկական վարչութիւններից եւ կը յանձնվի ժողովրդական լուսաւորութեան մի-Նիստրութեանը։ Մտադրութիւն կայ իրաւունք տալ ատամնաբոյժներին (зубной врачъ) ստա-Նալու մագիստրոսի կամ դօկտորի աստիճան, իսկ բազմաթիւ դանտիստներին իրաւունք կը տրվի հինգ տարվայ ընթացքում քննութիւն բռնել ատամնաբուժական Նոր ինստիտուտնե-րում եւ ստանալ ատամնաբոյժի վկայական, հակառակ դէպքում Նրանք կը զրկվեն բժշկե-լու իրաւունքից։

—

Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրու-Թիւնը, ինչպէս յայտնի է, ի Նկատի ունի մի շարք աշխատանքներ՝ Ներկայումս գոյութիւն ունեցող՝ կանանց կրթական հաստատութիւն-Ները բարեփոխելու համար։ Կանանց կըր-Թութեան րէֆօրմի հարցը, յիրաւի, հեր-Թական հարցերի շարքումն է ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան մէջ, բայց ոչ այս եւ ոչ հետեւեալ տարվայ ընթացքում,—ինչպէս հաղորդում են Պետերբուրգից «Рус. Вѣд.» լրագրին, ձեռնամուխ չեն լինի րէֆօրմ-Ների իրագործման կանանց կրթական հաստա-տութիւնների մէջ։ Դրա հետ միասին ի Նկատի կայ կանանց Նոր բացվող ուսումնարանները փոքր ինչ փոփոխել եւ Նրանց ծրագիրը շատ բանով տարբերել գոյութիւն ունեցող ուսում-Նարանների ծրագրից։ Ընդհանրապէս կանանց կրթութեան րէֆօրմների մանրամասն քննու-Թիւնը մտադրութիւն կայ սկսել 1903 Թւի օգոստոս ամսից։ Ինչ վերաբերում է մինիս-տրական տարրական ուսումնարանների ուսուց-ման ծրագիրների եւ դասաւանդման եղանակ-Ների մանրամասն քննութեան, պէտք է ասել, որ դրա համար կը հրաւիրվի առանձին մաս-Նաժողով, որի պարապմունքները կը սկսվեն 1902 Թւականի ձմեռը։ Մինիստրութիւնը մտա-դրութիւն չունի մեծ փոփոխութիւններ մտցնել տարրական դպրոցների այժմեան կազմակեր-պութեան մէջ. ի Նկատի կայ միայն աւելի լուրջ պահանջներ անել այդ դպրոցների դա-սատուներից եւ, ժողովրդական լուսաւորու-Թեան մինիստրի ցանկութեան համաձայն, բար-ւոքել ժողովրդական ուսուցիչների եւ ուսուց-չուհիների Նիւթական վիճակը։

—

ԿԱՐՍԻՑ մեզ գրում են օգոստոսի 25-ից. «Կարսի երիտասարդութիւնն էլ, յարգելով Մխիթարեան հայրերի յոբելեանը եւ ցանկա-Նալով մասնակցել այդ տօնին, այսօր մի հեռագիր ուղարկեց միաբանութեանը հետե-ւեալ բովանդակութեամբ. «Ի սրտէ շնոր-հաւորում ենք մեծ յոբելեանը. Թող Թագաւորէ միաբանութեանդ մէջ անմահ Մխիթարի հո-գին, կենդանի հաւատն ու աննկուն եռանդը»։

—

ՇՈՒՇՈՒՑ մեզ գրում են. «Օգոստոսի 19-ին տեղի ունեցաւ վերջին ժողովրդական Ներ-կայացումը։ Խաղացին «Կրռթ-Կրռթ» եւ «Կա-Նացի հետաքրքրութիւն» վօդեվիլները։»

—

ՂԶԼԱՐԻՑ մեզ գրում են. «Օգոստոսի 9-ին, հինգշաբթի, Նախկին հայոց արական դպրոցի դահլիճում տեղիս սիրողները տուին մի Ներ-կայացում յօգուտ Դաշտեմուրեանի, որ Նոր-Նախիջեւանի Թեմական դպրոցի այս տարվայ շրջանաւարտներից է։ Տրվեց Ց. Պարո-Նեանի «Բաղդասար Աղբար» 3 գործողութեամբ կօմեդիան։ Ի Նկատի ունենալով, որ դերակա-տարները սիրողներ էին, խաղը սպասածից աւելի լաւ անցաւ։ «Բաղդասար Աղբարից» յե-տոյ դրված էր «Աշնանային երեկոյ գիւղում» անհամ վօդեվիլը։ Վերջը ուսանող Ռ. Աստուա-ծատրեան դրեց կենդանի պատկերներ, որոնք մեծ աջողութիւն ունեցան։ Երեկոյթը վերջա-ցաւ պարերով, որ տեւեցին մինչեւ $3^1/_2$ ժամը։ Ընդհանրապէս լաւ անցաւ երեկոյթը եւ ժողո-վուրդը գոհ սրտով հեռացաւ։ Զուտ արդիւնք մնաց մօտաւորապէս 150 րուբլի։ Լսում ենք, որ սիրողները տալու են մի ժողովրդական էժանագին Ներկայացում։ Ցանկանում ենք ա-ջողութիւն»։

—

ՇՈՒՇՈՒՑ մեզ գրում են. «Օգոստոսի 22-ին, Շուշու հաշտարար դատաւորը համառօտ հար-ցաքննութեան ենթարկեց Թեմական դպրո-ցում յունիսի 10-ին տեսչի եւ ուսուցիչների դէմ տեղի ունեցած ընդհանուր աշակերտական ցոյցի «նախաձեռնող եւ գլխաւոր» համարվող աշակերտներին։ Ծանուցագիր ստացել էին վե-ցից միայն երեքը։ Հաշտարար դատաւորի ա-տենի առջեւ կանգնած էին երեք պատանի եւ խաղաղ կերպով իրանց պաշտպանում էին։ Գործը յետաձգվեց, կամ աւելի լաւ է ասել՝ յաւիտենական քնի մէջ մտաւ»։

—

ԵՐԵՒԱՆԻՑ մեզ գրում են. «Վերջին օրե-րում բորենին, որը մի երկու շաբաթից աւել անյայտացած էր երեւում, կրկին յայտնվեց։ Ասում են, որ Էջմիածնի մօտակայ մի գիւղից Նա տարել է բաւական հասակ առած մի տղայ»։

—

ՇՈՒՇՈՒՑ մեզ գրում են. «Օգոստոսի 22-ին հայոց դերասանական խումբը տուեց իր հրա-ժեշտի Ներկայացումը. խաղացին «Ուրգանը»։ Մեզ զարմացնում է, Թէ ինչն է ստիպել մեր դերասաններին խաղալ այդ տաղտկալի պիե-սը, ուր անվերջ պատկերներ, փքուն ֆրազ-Ներ, աղմուկ-աղաղակ, անհոգի, առանց զգաց-մունքի կամ կեղծ զգացմունքով հերոսներ։ Չը Նայելով այս աննախանձելի դրութեան,

դերակատարները որչափ կարելի էր կատարեցին բարեխիղճ իրանց դերը։ Օր. Վարդիթեր լաւ էր իր դերում մանաւանդ 5—6—7 պատկերներում, միւսներից աչքի էին ընկնում պ. Սահփեանց, Զարիֆեանց, Մ. Ցովաէփեանց։ Տոմսակները բոլորը ծախված չէին, պատճառը գուցէ պիեսն է, բայց մենք որչափ նկատել ենք, Շուշում մի աւելի յարգելի պատճառ կայ թատրոն չը յաճախելու, դա չուշեցիների անվերջ հրաւէրքներն են.—որ փողոցով անց, կենաք, լսում էք միմիայն սազանդարի ձայն»։

—

ԱԽԱԼՔԱԼԱՔԻՑ մեզ գրում են. «Ինչպէս յայտնի է, Ախալցխայի ս. Փրկիչ եկեղեցու ծխականները վճռել էին իրանց եկեղեցու գումարներից 1,200 րուբլի յատկացնել մեր գաւառի՝ անբերրիութիւնից վնասված՝ գիւղացիներին։ Հիմա Ախալցխայի հոգեւոր կառավարութեան անդամ եւ գործակալ Կարապետ աւագ քահանայ Տէր-Գրիգորեանը այդ 1,200 րուբլին բերել է, որ բաժանէ գիւղացիներին։ Բաժանելու ժամանակ Տէր-Գրիգորեան քահանան պէտք է առաջնորդվի տեղական կոմիտէի ունեցած տեղեկութիւններով եւ գիւղական քահանաների ցուցմունքներով։ Վճռված է այդ նպաստը բաժանել ամենից շատ վնասված եօթը գիւղերում, մանաւանդ նրանց, որոնք համարեա ոչինչ չեն ցանել եւ հիմա սերմ չունեն։ Նպաստ ստացող գիւղացիները պէտք է ստորագրեն ցուցակների մէջ, իսկ տանուտէրերը պէտք է վաւերացնեն իրանց կնիքներով»։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

—Ֆրանսիական կղերական եւ նացիօնալիստական լրագիրները ցաւ են յայտնում այն միջոցների առիթով, որ քիչ ժամանակ առաջ ձեռք է առել սուլթանը կաթոլիկ հոգեւոր միաբանութիւնների դէմ Թիւրքիայում, որոնք գտնվում են Ֆրանսիայի հովանաւորութեան տակ։ Առաջինը, այդ հոգեւոր միաբանութիւնները Բէյրութում այսուհետեւ պէտք է հողային հարկ վճարեն 5%-ի չափով, մի հարկ, որ վճարում են Թիւրքիայում անշարժ կալուածներ ունեցող բոլոր օտարերկրացիները, բայց հոգեւոր միաբանութիւնները մինչեւ այժմ ազատ էին այդ հարկից։ Ապա Երուսաղէմի ֆրանսիական աբեղաները եւ քարոզիչները զրկվում են այսուհետեւ արտասահմանից առանց մաքսի իրեղէններ ստանալու արտօնութիւնից, որ առաջ ունէին նրանք՝ դեսպանների հետ միասին։ Երրորդ՝ հոգեւոր միաբանութիւններին արգելվում է այսուհետեւ բնակութիւն հաստատել թիւրքական հողի վրա, առանց նախապէս թոյլտուութիւն ստանալու։ Որովհետեւ այդ միջոցները ձեռնարկված էին մի քանի չաբաթ առաջ, ուստի նրանք չեն կարող համարվել ֆրանսիական կառավարութեան դէմ վերջին ֆրանս-թիւրքական ընդհարման առիթով ուղղված կարգադրութիւններ, որոնք, «Times» լրագրի Պարիզի թղթակցի ասելով, կարող էին սրամիտ համարվել, գործադրված լինելով մի կառավարութեան դէմ, որ հրատարակել է նոյնատեսակ օրէնքներ իր երկրում նոյն միաբանութիւնների վերաբերմամբ։ Ցիշված թղթակիցը հաւատացնում է, թէ այս միջոցները թիւրքական նացիօնալիզմի քաղաքականութեան նոր արտայայտութիւններից մէկն են միայն։

—«Temps» լրագրի ասելով՝ Դիւնկիրխէնում, ռուսաց Կայսերական Զոյգի այցելութեան պատճառով, ամեն ինչ առասպելական թանգութեան է հասել. օրինակ այժմ մի սենեակի համար օրական պահանջում են 100 ֆրանկ։

„ՄՇԱԿԻ" ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

25 օգոստոսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Այրված Փոքր անուանված թատրոնի տէր կոմսուհի Ապրակսինա վճռեց այլ եւս թատրոնը չը վերանորոգել, այլ նրա տեղ չինել աղքատանոց Ապրակսին չուկայի պառաւած անաշխատունակ-առեւտրականների համար։

ԲԱԹՈՒՄ։ «Պրուտ» զինւորական նաւով Բաթում ժամանեցին հելլէնների թագուհին, Մեծ Իշխան Միխայիլ Նիկոլաեւիչ, Մեծ Իշխանուհի Ելէնա Վլադիմիրօվնա, Մեծ Իշխան Գէորգի Միխայլովիչ, Մեծ Իշխանուհի Մարիա Գէորգիեւնա եւ յունական Անդրէյ եւ Խրիստոֆոր արքայորդիները։ Օգոստափառ ճանապարհորդներին դիմաւորեցին Մեծ Իշխան Նիկոլայ Միխայլովիչ, Կովկասի կառավարչապետ Իշխան Գոլիցին, նրա օգնական գեներալ-լէյտենանտ Ֆրեզէ, բերդի կոմենդանտ գեներալ Սոկոլովսկի, նահանգի կառավարիչ Կալաչէվ, շրջանի կառավարիչ գնդապետ Դրեագին, քաղաքագլխի փոխանորդ Իվանով, զինւորական եւ քաղաքացիական իշխանութիւնները, քաղաքի ներկայացուցիչները, դպրոցների ուսուցիչները եւ աշակերտները ու բազմաթիւ ժողովուրդ։ Թագուհուն եւ Մեծ Իշխանուհիներին մատուցվեցին ծաղկափնջեր։ Քաղաքը եւ նաւերը նաւահանգստում զարդարված են դրօշակներով։ Թագուհին եւ Մեծ Իշխան Միխայիլ Նիկոլաեւիչ այցելեցին հիւանդանոցը, ուր ողորմածաբար խօսում էին յուլիսի 12-ին Բուրունտաբիէ բատարէյում տեղի ունեցած պայթիւնի ժամանակ վիրաւորվածների հետ։ Մեծ Իշխանը հաւաքուեց Թնդանօթաձիգ Բուցէկինին, այժմ Գէորգեան ասպետին։ Տասերկու ժամի սկզբին բոլոր Բարձրագոյն Անձինք եւ կառավարչապետը արտակարգ գնացքով ճանապարհ ընկան Բորժօմ։

ՊԵՆԶԱ։ Կորէնսկի գաւառի մեծ Իժօր գիւղում, սաստիկ փոթորիկի ժամանակ, հրդեհը լափեց 103 տուն, զէմստվօի հիւանդանոցը եւ եօթ առեւտրական հիմնարկութիւններ. վնասը քան հազար րուբլուց աւելի է։

ՄՈՍԿՎԱ։ Այսօր բացվեց Մոսկվայի գաւառական զէմստվօում ծառայողների փոխադարձ օգնութեան ընկերութիւնը. գրվել են երկու հարիւր անձինք։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Մակ-Կինլէյի վրա խնամք տանող բժիշկ Պուսօչ հրատարակեց հետեւեալ հաշիւը. «Կէսօրից յետոյ մօտ 4 ժամին նախագահի վրա ռեւոլվեր արձակեցին, որի ժամանակ մի գնդակը դիպաւ կրծքավանդակի վերին մասին, բայց յետ թռաւ. երկրորդը թափանցեց փորը. փորը ծակված է գնդակից։ Այդ վէրքի խողովակը գտնված է. գնդակը մըտաւ ստամոքսը։ Ստամոքսի առջեւի պատը խնամքով կարված է մետաքսով, ապա հետազօտված է ստամոքսի յետեւի պատը եւ նոյն ձեւով կարված է. գնդակի յետագայ ընթացքը անկարելի եղաւ գտնել, չը նայելով խնամքով հետազօտութեանը։ Վէրքը փորի վրա փակվեց անվնաս, եւ աղիքների ու փորի ոչ մի օրգանի վրա ոչինչ վնասուածքներ չեն նըկատված. հիւանդը լաւ տարաւ օպէրացիան։ Օպէրացիայի հետեւանքի վերաբերմամբ ոչինչ որոշ ասել չի լինի, բայց հիւանդի դրութիւնը ներկայումս յոյս է տալիս, որ նախագահը կառողջանայ։ «10 ժամ 40 րոպէին հրատարակված է հետեւեալ բիւլլէտէնը. «Հիւանդի դրութիւնը բարւոքվում է բաւաբար կերպով. տաքութիւնը 100,4 է, զարկերակը 124, շնչառութիւնը 24»։ Երեկոյեան եօթ եւ կէս ժամին Մակ-Կինլէյին տարան ցուցահանդէսի նախագահ Միլբուրնի բնակարանը. նրա դրութիւնը գոհացուցիչ է։

Նէմանը 28 տարեկան է, հասակով նա 5 ֆուտ 9 դիւյմ է, շատ լաւ խօսում է անգլիերէն։ Ամբողջ ոստիկանութիւնը եւ նրա պահեստը կենտրոնացած են կենտրոնական կայարանում, ուր Նէման բանտարկված է. հասարակութեան այնտեղ արգելված է մտնել։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Ժամի վեցին մօտ Մակ-Կինլէյի բժիշկներից մէկը ասեց, որ շնչառութիւնը ազատ է եւ զարկերակը լաւ է։ Վեց ժամին նախագահին խլորոֆորմի ենթարկեցին. մօտ եօթ ժամին բժիշկները այն կարծիքը յայտնեցին, թէ վէրքը թէեւ ծանր է, բայց անխուսափելի կերպով մահացու չէ։ Գնդակը փորի մէջ չէ գտնված, բայց վէրքը կարված է. նախագահը դրանից յետոյ ուշքի եկաւ խլորոֆորմից։ Երբ գնդակները դիպան նախագահին, նա ընկաւ դաղտնի ոստիկանութեան գործակալի ձեռքերի վրա եւ սառնասրտութեամբ հարցրեց նրան. «Ի՞նձ վրա ռեւոլվեր արձակեցին, Գէորգ»։ Վերջինը բաց արեց Մակ-Կինլէյի ժիլէտի կոճակները եւ պատասխանեց, տեսնելով արիւնը. «Վախենում եմ, պ. նախագահ, որ ձեզ վրա Նէմանը ռեւոլվեր արձակեց թաշկինակի տակից, որի մէջ թագցրել էր ռեւոլվերը»։ Մէկ ուրիշ ոստիկան, որը միայն երկու քայլ հեռու էր կանգնած նախագահից, յարձակվեց Նէմանի վրա, գլորեց նրան. էլի քանի մարդիկ նոյնպէս յարձակվեցին չարագործի վրա։ Երբ նրան դժուարութեամբ ազատեցին, նրա դէմքը ճանկռոտած եւ արիւնով էր ծածկված։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Առաւօտեան 6 ժամից բիւլլէտէնը ասում է. «Նախագահը լաւ անցկացրեց գիշերը. տաքութիւնը 106 է (ըստ Ֆարենհէյտի); զարկերակը 110 է, շնչառութիւնը 24 է»։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Փոխ-Նախագահ Ռուզվէլտ կանչված է այստեղ։

Տիկին Մակ-Կինլէյ լուրջ հիւանդ է, եւ մինչեւ այժմ դեռ նրան ոչինչ չեն հաղորդել սպանութեան փորձի մասին։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Գիշերվայ 1 ժամից բիւլլէտէնն ասում է. «Տաքութիւնը 100,2 է, զարկերակը 120 է»։ Չարագործի անունը Լէօն Զօլգօս է, նա գերմանա-լեհական ծագում ունի եւ ծնվել է Դէտրոյտում։ Նրա խօսքով, համախոհներ չունէր ինքը. խելագարութեան նշաններ չը կան։ Չիկագօում կալանաւորված են հինգ անարխիստներ, որոնք կասկածվում են համախոհութեան մէջ։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Սպանութեան փորձը կատարվեց անմիջապէս կօնցէրտը վերջանալուց յետոյ։ Թէպէտ Մակ-Կինլէյին խնամքով պաշտպանում էին գաղտնի ոստիկանութեան գործակալները, բայց մի այդպիսի սպանութեան փորձի համար նա բոլորովին բաց էր, որովհետեւ կանգնած էր ծայրին բարձր տեղի վրա։ Ամբոխը աշխատում էր մտնել դահլիճը զանազան մուտքերով, եւ ներսուածքը իւրաքանչիւր վայրկեան աւելի սաստկանում էր։ Մակ-Կինլէյ ակներեւ ուրախանում էր անձնուիրութեան մի այդպիսի ապացոյց տեսնելով։ Ցուցահանդէսի նախագահ Միլբուրն կանգնած էր նրա աջակողմը, իսկ նրա անձնական քարտուղար Կորտլյօն նրա ձախակողմը, երբ նրան մօտեցաւ մի սեւազգեստ մարդ, վիրակապի տակ ծածկված ձեռքով կամ թաշկինակով։ Ամբոխի միջից դէպի նախագահը իր համար ճանապարհ բաց անող մարդը, տեսնելով նրան իրանից երկու ֆուտ հեռաւորութեամբ կանգնած, ժպտալով գլուխ խոնարհեց եւ ձեռք մեկնեց նրան, բայց այդտեղ լսվեց ռեւոլվերից արձակվելու ձայն եւ կատարեալ խաղաղութիւն տիրեց։ Նախագահը ոտի վրա կանգնած մնաց, բայց նրա հայեացքը կորցրեց վստահութիւն եւ դարձաւ անհանգիստ։ Ապա նա մի քայլ յետ քաշվեց, չուռ եկաւ եւ վստահ քայլով մօտեցաւ աթոռին. նստեց, հանեց գլխարկը եւ դէմքը ծածկեց ձեռքերով։ Իսկոյն բաց արին նրա ժիլէտի կոճակները։ Նա այդ ժամանակ խնդրում էր շրջապատողներին հանգիստ մնալ եւ երկիւղ չը կրել իր մասին. «Բայց դուք վիրաւորված էք»—ասեց նրա քարտուղարը։ Մակ-Կինլէյ պատասխանեց. «Ոչ, ես չեմ կարծում, որ ինձ ծանր կերպով են վիրաւորել»։ Ապա նա աւելացրեց. «Մի չափազանցրէք, երբ այդ մասին պատմէք իմ կնոջը»։ Այդ ժամանակ դահլիճի մէջ տիրող լռութեան փոխարինեց ամենամեծ յուզմունք։ Երկու ոստիկաններ յարձակվեցին չարագործի վրա, վայր գցեցին նրան եւ աշխատում էին զէնքը խլել նրա ձեռքից։ Մարդասպանը սակայն ձեռքն ազատեց եւ կրկին աշխատում էր ռեւոլվեր արձակել նախագահի վրա։ Մակ-Կինլէյ ինքն հեռացրեց գնդակը, որը դիպաւ նրա կրծքավանդակին, սքվեց նրա վրայով եւ նստեց կաշուի մէջ։ Նա այդ ժամանակ ասեց ոստիկանին. «Ես կարծում եմ, որ ես մարմնի մէջ էլի մի գնդակ ունեմ»։ Դրանից յետոյ, շինութեան մէջ, ուր ահագին ամբոխ հաւաքվեց, տեղի ունեցան սարսափելի տեսարաններ, սկսվեցին աղմուկ եւ իրարանցում. տղամարդիկ կռւում էին, աշխատում էին մօտենալ մարդասպանին, կանայք եւ երեխաները աղաղակում եւ լաց էին լինում. սարսափը սակաւ առ սակաւ միայն սկսեց անցնել։

ՎԱՇԻՆԳՏՕՆ։ Միջոցներ են ձեռք առնված կառավարչական գործերի ընթացքի շարունակութիւնը ապահովելու համար, որովհետեւ պարզվեց, որ Մակ-Կինլէյ երկար ժամանակ անընդունակ կը լինի կատարել իր պաշտօնական պարտաւորութիւնները։ Սպասում են, որ մինիստրութեան անդամները շտապով կերթան Բուֆֆալօ, եւ մինիստրների խորհրդի մէջ որոշում կը կայանայ գործերը վարելու վերաբերմամբ մօտիկ ապագայում։

Կլիվլէնդում կալանաւորված են երկու մարդ, որոնք ըստ երեւոյթին, կապ են ունեցել սպանութեան փորձի հետ։ Նրանցից մէկը, ինչպէս ասում են, խոստացաւ ոստիկանութեան ցոյց տալ Մակ-Կինլէյի վրա յարձակում գործող մարդու մի քանի համախոհներին։ Ոստիկանութիւնը ենթադրում է, որ դաւադրութիւնը կազմվել է Կլիվլէնդում։ Անարխիստները Չիկագօում հերքում են այն կարծիքը, որ իբր թէ սպանութեան փորձը անիշխանական դաւադրութեան հետեւանք էր։

ԼՕՆԴՕՆ։ Լի-Խունգ-Չանգ կրկին հիւանդացաւ։

ՊԵԿԻՆ։ Վերջնական արձանագրութիւնը ստորագրված է։

ԿՕՊԵՆՀԱԳԵՆ։ Ռուսաց արտաքին գործերի մինիստր կոմս Լամզդորֆ ժամանեց այստեղ եւ հրաւիրված է այսօր արքայական ճաշին։

ՆԻԺՆԻ-ՆՕՎԳՕՐՕԴ։ Վերջացող տօնավաճառը իր շրջանառութեամբ միջակից բարձր է համարվում։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ 24 օգոստոսի։ Բորսա։ Թիֆլիսի կալուածական բանկի 5% գրաւական թղթերը $90^{1}/_{4}$, նոյն բանկի $4^{1}/_{2}$% գրաւական թղթերի եւ Քութայիսի կալուածական բանկի 6% եւ 5% գրաւական թղթերի, նոյնպէս եւ Ա. Ի. Մանթաշէվի եւ ընկ. նաւթարդիւնաբերական ընկերութեան ակցիաների առուծախս չեղաւ։

26 օգոստոսի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Հրատարակված է Բարձրագոյն հրաման հիւանդ եւ այլանդակված բանւորներին օգնելու համար եղած դրամագլուխը ծախսելու կարգի մասին։

Շնորհված է Սպիտակ Արծուի շքանշանը սրերով Սիբիրի 2-դ զօրաբաժնի հրամանատար գեներալ-լէյտենանտ բարօն Ֆօն-Շտակելբէրգին։

Հակաժանտախտային յանձնաժողովը ժանտախտի կողմից անբարեյոյս է յայտարարում Ինկօու նաւահանգիստը Մանջուրիայում։

Օգոստոսի 24-ին Թագաւոր Կայսրը եւ Թագուհի Կայսրուհի Ալէքսանդրա Ֆէօդորօվնա Կօպէնհագէնեան նաւակայանում այցելեցին «Կայսր Ալէքսանդր II» զրահակիր նաւը, որը արտասահմանեան ճանապարհորդութիւնից վերադառնում է Ռուսաստան։

Կայսերական Պալատի մինիստրը ճանապարհ ընկաւ արտասահման ուղեկցելու համար Նոցա Կայսերական Մեծութիւններին դէպի ծովային զօրահանդէսները Գերմանիայում եւ Ֆրանսիայում։

ԿԱՐԱԿԱՍ։ Վենեցուէլայի կառավարութիւնը վերջնականապէս մերժեց Միացեալ-Նահանգների միջնորդութիւնը Կօլումբիայի հետ իր ունեցած վէճում։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Տիկին Մակ-Կինլէյին, նախագահի ցանկութեամբ, հաղորդվեց վերջապէս, բայց զգուշութեամբ, նրա ամուսնու վրա եղած սպանութեան փորձի մասին. Նրան ասեցին, որ նախագահը թեթեւ կերպով է վիրաւորված. նա հոգու մեծ արիութեամբ ընդունեց տեղեկութիւնը։ Հետեւակ զօրքի մի վաշտ պահպանում է ցուցահանդէսի նախագահ Միլբուրնի տունը, ուր պառկած է վիրաւորվածը։ Նրա մահճակալը դրված է երկրորդ յարկի յետեւի հանգիստ սենեակում. յետեւի սենեակներում անց են կացրված հեռագրաթելեր հեռագիրներ ուղարկելու հնարաւորութիւն ունենալու համար։ Ցաւակցական եւ համակրութիւն արտայայտող հեռագիրներ անդադար ստացվում են աշխարհի բոլոր մասերից. Նրանց բոլորի մէջ շուտ առողջանալու ցանկութիւն է յայտնվում։ Բժիշկները քննում են ռէնտգէնեան ճառագայթները գործադրելու հարցը՝ գնդակի տեղը որոշելու համար։ Չը նայելով Զօլգօսի պնդումներին, թէ ինքը համախոհներ չունէր, իշխանութիւնները կարծում են, որ գոյութիւն ունի դաւադրութիւն եւ որ համախոհները ուղեկցում էին Զօլգօսին դէպի Բուֆֆալօ։ Ամէրիկական բոլոր քաղաքների ոստիկանական իշխանութիւնները որոնում են այն մարդուն, որը սպանութեան փորձից առաջ սեղմում էր նախագահի ձեռքը։

ԲՈՒՖՖԱԼՕ։ Բիւլլէտէն $3^{1}/_{2}$ ժամից կէսօրից յետոյ. «Նախագահը շարունակում է հանգիստ պառկած մնալ, եւ ոչինչ փոփոխութիւններ դէպի վատը չեն երեւում. զարկերակը 140 է, տաքութիւնը 102, շնչառութիւնը 24»։ Բժիշկները երկիւղ են կրում, որ կարող է վէրքի բորբոքումն սկսվել. Նրանք հաստատում են լինում, թէ արդեօք չեն երեւայ արիւնը թունաւորելու առաջին նշանները։ Գնդակը գտնվում է մէջքի մկանների մէջ, եւ բժիշկները կարծում են, որ այդ բանը երկրորդական նշանակութիւն ունի. գնդակը ընթանում էր ներքեւից, բայց նա չը վնասեց ոչ աղիքներին, ոչ էլ երիկամունքներին։ Երէկվայ օպերացիան տեւեց համարեա մէկ ժամ. այն կողըւածքով, որտեղից մտել էր գնդակը, աղիքները հանեցին եւ մանրամասն քննեցին։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՑԱՑՏՆՈՒՄ Է

—

ԵՐԵՒԱՆ, Ս. Գօ. Ձեր պատասխանը և միւս յօդուածը անկարող եղանք տպագրել։

Խմբագիր՝ ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՀԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ

ԻՍԱՀԱԿ ՄԵԼԻՔ-ԱՂԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Բ. ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆԻ

(Կուկիա. Վորոնցովի արձանի հանդէպ)

ամեն օր, բացի կիրակի օրերից:

ԱՌԱՒՕՏՆԵՐԸ

Բ. Ա. Նաւասարդեան—11—12 ժ. վիրաբուժութեան, վեներական (սիֆիլիս) և միզասեռ. հիւանդ.

Կ. Մ. Չիկօվանի—9—10 ժ. աչքի, ներքին և նեարդային հ.

Կ. Ի. Գգելիեվ—12—1 ժ. ականջի, քթի և կոկորդի հ.

Զ. Ի. Բաբանասեանց—11—12 ժ. կանանց և երեխայոց հիւանդ.

Ս. Պ. Կարապետեանց—1—1½ ժ. ներքին և երեխայոց հ.

ԵՐԵԿՈՆԵՐԸ

Ն. Ն. Ռոսսոմբէկով—6—7 ժ. վիրաբուժութեան և մորթու հ.

Ք. Ի. Գգելիեվ—7—8 ժ. ականջի, քթի և կոկորդի հ.

Բ. Ա. Նաւասարդեան—7½—8 ժ.

Վճար 50 կ. չքաւորները ձրի: Համախորհրդի (կոնսիլիումի) և օպերացիայի համար առանձին:

Օ. Տ. Առվանիտակի—տանը. ծաղկահատ և բժշկական մարմնամարզ. դիմել 11—1 ժ.:

Հիւանդանոցի վերատեսուչ՝

Բժշկապետ ՆԱԽԱՍԱՐԴԵԱՆ

ԴՊՐՈՑ

ԿԱՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆԻ

երկու սեռի մանուկների համար: Ընդունվում են երեխաներ պատրաստականի բոլոր բաժանմունքները և Նոր բացվելիք առաջին (աղջիկների համար երկրորդ) դասարանը: Աշակերտների թիւը սահմանափակված է: Դիմել օգոստոսի 26-ից: Բեհբութեան (Նովո-Սադովայա) փող., սեփ. տ. № 29: 13—20

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ԴՊՐՈՑ

ՕՐ. Ն. Գ. ՇԱՀՈՒՄԵԱՆԻ

Աշակերտուհիների ընդունելութիւնը ամենայն օր, ժամը 9-ից—2-ը:

Հասցէն՝ Թիֆլիս, Մողնու եկեղեցու հանդէպ, № 13. 3—8

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՀԻ

Ս. Զ. ԽԻԶԱՆԵԱՆ

Վերադարձել է ծ. գնովօդսկից:

(ե. հ. չ.) 3—3

Կ. Մ. ԿԷՕՆՃԵԱՆ

Ընդունում է բերանի և ատամների հիւանդութիւններ ունեցողներին: Շինում է արուեստական ատամներ, քիթ, քիմք (обтураторъ) և վերին ու ստորին անդամահատված ծնոտների պրոթեզներ (резекціонные протезы).

Առաւօտեան 8—2 ժամ.

Երեկոյեան 5—8 »

Հասցէն՝ Պուշկինսկայա փողոց, № 16:

24—25

Պետերբուրգի բժշկական վարչութեան թոյլտուութեամբ: Մեծ արկղիկը 5 րուբլի, փոքրը—3 ր. և 1 ր. 50 կ.:

ՆՈՐ ՄԻՋՈՑ

մազերը բուսցնելու և ամրացնելու համար, ոչնչացնում է թեփը: Դուրս է եկել նաև բոլորովին նոր միջոց

ՋՈՒԻ ԿԱԹԸ

երեսին քնքշութիւն և սպիտակութիւն տալու համար, ոչնչացնում է արևի պատճառած սևութիւնը, մուխերը, տալիս է կաշուին քնքշութիւն և սպիտակութիւն: Այդ գները չափաւոր են. մեծ սրուակը, արկղիկի մէջ, 2 րուբլի, փոքրը—1 ր. 50 կ. Ծախվում են բոլոր պարֆիւմերական և դեղավաճառական խանութներում: Գլխաւոր պահեստը գտնվում է Պետերբուրգում, Պուշկինսկայա փողոց տ. № 15, բնակարան № 12. պահեստի բաժանմունքները գտնվում են. Թիֆլիսում կովկասեան դեղատան ապրանքների վաճառման ընկերութեան խանութում՝ Երեւանեան հրապարակ և նրա բաժանմունքում, Միքայէլեան փողոց և Բագւում. Նաև Միքայէլեան կամուրջի վրա, Պապօվի և Արխատակովի դեղատներում: Օտարաքաղաքացիների պատուէրները կատարվում են անմիջապէս՝ պօստով: 68—100

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Օր. Սաթենիկ

ՏԷՐՄԱՋԱՆԵԱՆՑ

ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է ՀԻՒԱՆԴՆԵՐԻՆ

Առաւօտեան ժամը 9—2

Երեկոյեան ժամը 5—7

Վանքի մեծ փողոց, տուն Մարտիրոսեանցի:

(հ. կ.) 1—60

ԹԻՖԼԻՍԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ տեսչի թոյլտուութեամբ, ուսուցչի ընտանիքում ընդունում են

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐ

Графская ул., домъ Эліозова, № 10.

1—3

ԲԷԿԿԷՐԻ ԴԱՇՆԱՄՈՒՐ

էժան գնով ծախվում է Գ. Եա. Կէրէրի երաժշտական գործիքների խանութում, Միխայլովսկի պրօսպէկտ, № 84: 2—3

ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ ԿՐՕՆԻ

յառկապէս կազմած պետական դպրոցների համար (հոգևոր և մարմնաւոր դպրոցական իշխանութիւններից հաւանութիւն գտած):

1) Առաջին գրքոյկ, պատրաստական դասարանների համար «Աղօթքներ և գլխաւոր տօների պատմութիւններ», գինն է 20 կոպ.

2) Երկրորդ գրքոյկ, առաջին դասարանի համար, «Հին Ուխտի Պատմութիւն», գինն է 30 կոպ.

Գրավաճառանոցներին և ուսումնարաններին հարիւրին 30% զիջողութիւն:

Դիմել՝ Тифлисъ. Прот. Езнику Ерзинкянцу. 2—6

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

սրանով յայտարարում է, որ իր առեանում այս օգոստոսի 28-ին, ցերեկվայ ժամի 12-ին, նշանակված է աճուրդ՝ կապալով տալու քաղաքային փողոցներում դրվելիք յայտարարական 25 սիւները շինելու գործը 2,860 րուբլի գումարով Թաղային ճարտարապետ Տ. Գ. Շահնազարեանի նախագծով: Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները կարող են տեսնել պայմանները Վարչութեան Շինարարական Բաժնում բոլոր լի օրերը, ցերեկվայ ժամի 9—1-ը. 2—2

ՄԻ ՀԱՅ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆՈՒՄ

ընդունում են ճաշողներ (Նախլեբնիկներ) փոքրահասակ աշակերտներից, ձեռնտու պայմաններով:

Հասցէն՝ 1-ին Գօնչարնայա փողոց, № 7, Վառվառէ Գօզուայի տան վերին յարկում, Առևտրական դպրոցի մօտ: 4—5

Մամուլի տակից դուրս եկաւ

Վ. ՓԱՓԱԶԵԱՆՑԻ

«ՊԱՏՄՈՒԱԾՔՆԵՐ»

Վաճառվում է Թիֆլիսի կենտրօնական գրավաճառանոցում: 2—5

Մամուլի տակից դուրս եկաւ

ՍԵՐԱԶԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԻՆ ՈՒԽՏԻ

Ցարմարեցրած

ԱՐՔՈՒՆԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Դիմել կարելի է՝ Тифлисъ, священнику С. Саакянцъ և Центральная Книжная Торговля.

3—5 Սահակ քահանայ Սահակեան

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ

սրանով յայտարարում է, որ իր առեանում այս օգոստոսի 28-ին ցերեկվայ ժամի 12-ին, նշանակված է աճուրդ,—1) մօտ 66,00 պ. սաժ., հաստ. 0,375×0,25 պ. ս. և մօտ 25,00 պ. ս., հաստ. 0,16×0,10 պ. ս. բէտօնային կոյուղի շինելու Մթացմինդա փողոցում գոյութիւն ունեցող կոյուղուց Դաւիդօվսկայա փողոցով մինչև Բարաթովի տունը, և 2) մօտ 85,00 պ. ս., հաստ. 0,33×0,22 պ. ս. և մօտ 163,00 պ. ս., հաստ. 0,42×0,28 պ. ս. բէտօնային կոյուղի՝ Աւճալեան փողոցում գոյութիւն ունեցողից Աւճալեան և Պավլօվեան փողոցներով մինչև Փրիդօնովի տունը: Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները կարող են տեսնել պայմանները Վարչութեան Շինարարական Բաժնում բոլոր լի օրերը, ցերեկվայ ժամի 8—1-ը:

2—3

Թիֆլիսի Նաւթարդիւնաբերական Ընկերութեան Վարչութիւնը

Ցայտնում է ի տեղեկութիւն պ.պ. փայատէրերի, որ 15% տուրքի ընդունելութիւնը կը շարունակվի մինչև օգոստոսի 30-ը, մինչև ցերեկվայ ժամի 2-ը: 1—1

ԻՒՐԵՎ ՔԱՂԱՔ ԼԻՖԼԱՆԴԱԿԱՆ ՆԱՀԱՆԳՈՒՄ,

Գուզօն Տրէֆների տղայոց մասնաւոր առաջին կարգի

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ

Ժողովրդական լուսաւորութեան մինիստրութեան գիմնազիաների դասընթացքով, նախապատրաստական դասարաններով և պանսիօնով:

Ուսումնարանի սաները իւրաքանչիւր տարի բանում են հասունութեան քննութիւն: Աշակերտները պատրաստվում են զանազան քննութիւնների, օրինակ, մանելու ուրիշ ուսումնարաններ և զինուորական ծառայութիւն: Անցած կիսամեակում ուսումնարանում դասաւանդում էին 17 ուսուցիչներ և սովորում էին 285 աշակերտներ: Աշակերտների ընդունելութիւնը լինում է ուսումնական կիսամեակի ընթացքում ամեն ժամանակ և նոր մտնող աշակերտները տեղաւորվում են դասարաններում, որտեղ նրանք շարունակում են դասընթացքը: Հասակը արգելք չէ ընդունելութեան: Ուսման վճարը՝ պանսիօնի վճարի հետ միասին 110 րուբլի է մի կիսամեակում: Եղբայրներից վճարը առնվում է նուազեցրած չափով: Ուսման սկիզբը—օգոստոսի 16-ին: Խնդիրքներ ընդունում է ամեն ժամանակ և հաղորդում է, թէ բերանացի և թէ գրաւոր, աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ Իւրեվ քաղաքում (Լիֆլանդիայի նահանգ) իր սեփական տան մէջ, Կօննայա փողոցում, № 2:

2—2 ԳՈՒԶՕՆ ՏՐԷՖՆԷՐ

ԳԱՆՁԱԿ ՔԱՂԱՔՈՒՄ

Ուսումնարանական բարձրագոյն իշխանութեան թոյլտուութեամբ, ներկայ տարվայ օգոստոսի 20-ից բացվում են

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

հանրակրթական դպրոցով և պանսիօնով

Հանրակրթական դպրոցում, ի միջի այլոց, աւանդվում են ֆրանսիական և գերմանական լեզուները:

Օտարաքաղաքացիները դիմում են՝ Елисаветполь, учредителю коммерческихъ курсовъ, Е. Н. Исаакову. (ե. հ. չ.) 5—10

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՊՐՕԳԻՄՆԱԶԻԱ

ՅԱԿ. ԹԱԴԷՈՍԵԱՆՑԻ ԲԱԳՒՈՒՄ

(Զագրովի փողոց, տ. Ալիևի)

Աշակերտների ընդունելութիւնը փոքր և մեծ պատրաստական և I դասարաններում կը սկսվի օգոստոսի 20-ից: Նախակրթարան մտնում են առանց քննութեան: Խնդիրքներ և դօկումենտներ ընդունվում են ամեն օր, 9—12 ժամը: Ուսումը սկսվում է սեպտեմբերի 3-ից:

6—12

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

(Թիֆլիս, Լերմօնտօվսկայա փողոց, № 9)

Ցանկացողները ունենալ իրանց առևտրական գործերի համար ուսման ընթացքը աւարտած աշակերտներ և աշակերտուհիներ, թող բարեհաճեն դիմել կուրսերի հիմնողին, Ս. Մանուէլեանցին: Աւարտողները ստացել են մասնագիտական առևտրական կրթութիւն, Կովկասի ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուի հաստատված ծրագրի համեմատ, և ունեն օրինաւոր ատեստատներ:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՍԿՍՎԵԼՈՒ ԵՆ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1-ԻՑ

Կուրսերի ծրագիրը և կանօնները կարելի է ստանալ ձրիապէս եղբ. Ծովիանօվների բանկային գրասենեակում և կուրսեր հիմնողի բնակարանում: Օտարաքաղաքացիները դիմում են՝ ТИФЛИСЪ, учредителю коммерческихъ курсовъ С. П. Мануэльянцу. (ե.) 11—12

Օգոստոսի 27-ից սկսվում է աշակերտուհիների ընդունելութիւն

ՕՐ. Մ. Մ. ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐԶԱՅԻ

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆՈՒՄ

Կուրսն է երկու տարի և անցնվում է Վորթի մեթօդով:

Պարապմունքները կը սկսվեն երկուշաբթի, սեպտեմբերի 3-ից: Պայմանների մասին կարելի է տեղեկանալ վերոյիշեալ օրից ամեն օր, ժամը 11-ից մինչև 2-ը:

Հասցէն՝ Уголъ Мухранской и Анчисхатской улицъ, домъ Мухранскаго. 3—3

ՏԱԼԻԹԱ ԴԱՒԹԵԱՆՑԻ

ԿԱՐ ՈՒ ՁԵՒԻ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ԲԱԳՒՈՒՄ

(Чадровая ул., Домъ Акопова, № 205)

Աշակերտների ընդունելութիւնը սեպտեմբերի 1-ից, իսկ պարապմունքները՝ 10-ից: Նոյն անդում ընդունվում են նաև գիշերօթիկներ. (ե. չ.) 3—5

Ցրնանների մինիստրի թոյլտուութեամբ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

(Баку, Прачешная, домъ Теръ-Ованесова)

Կուրսերի նպատակն է տալ ունկնդիրներին մասնագիտական-առևտրական կրթութիւն և պատրաստել հմուտ հաշւապահներ: Աւարտողները ստանում են ատտեստատներ: Կուրսերում աւանդվում են՝ 1) Առևտրական թուաբանութիւն և թուաբանութիւն համրիչի վրա. 2) Հաշւապահութիւն՝ արդիւնաբերական-գործարանական, առևտրական և բանկային. 3) Առևտրական թղթակցութիւն. 4) Առևտրական տնտեսագիտութիւն. 5) Առևտրական և մուրհակային օրէնքներ. 6) Գեղագրութիւն և արագագրութիւն (ուղղումն ձեռագրի):

Ընդունելութիւնը՝ սեպտեմբերի 1-ից ամեն օր՝ կուրսերում և Եղբ. Ծովիանեան և ընկ. ԲԱԳՈՒԻ բաժանմունքում: Կուրսերի կանօնադրութիւնը (уставъ) և մանրամասն ծրագիրը—տրվում և ուղարկվում են ձրիաբար: Օտարաքաղաքացիները դիմում են՝ БАКУ, учредителю коммерческихъ курсовъ А. И. Теръ-Каспарову. (ե. չ.) 17—25

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 27 Августа 1901 г.

Электропечатня Грузин. Изд. Т—ва, Б.-Ванкская ул.